Beantwoording technische vragen fracties D66 en GroenLinks

Document:	*Raadsvoorstel speelautomatenhallenbeleid*
Onderwerp:	*Speelautomatenhallen/casino's/Theaterkwartier*
Portefeuillehouder:	Burgemeester Meijdam en wethouder Elzakalai
Datum:	*1 maart 2021*
Indiener(s):	*D66 en GroenLinks*

Op 23 februari 2021 hebben de fracties van D66 en GroenLinks vragen gesteld. Gelet op het feit dat het college op 2 februari jl een besluit heeft genomen over het speelautomatenhallenbeleid en het raadsvoorstel geagendeerd staat voor de raad van 9 maart 2021, zijn deze vragen aangemerkt als technische vragen.
Hieronder herhalen wij eerst de vraag en vervolgens ons antwoord.

Vraag 1
Naar aanleiding van de sessie op 15 december 2020, wanneer komt het college bij de raad terug met een raadsvoorstel waarin de raad verschillende keuzes worden voorgelegd?

Beantwoording vraag 1
Het raadsvoorstel is geagendeerd voor de raad van 9 maart as.

Vraag 2
Is het college nog van plan hiervoor een enquête/inventarisatie te doen zoals voorgesteld door Mooi Lelystad?

Beantwoording vraag 2
Nee, in de raadsbijeenkomst van 15 december 2020 was er een duidelijke meerderheid om niet mee te gaan in het voorstel zoals was voorgelegd en dus de huidige situatie te handhaven met betrekking tot het aantal speelautomatenhallen en het aantal te plaatsen speelautomaten. Ook was er een meerderheid om de looptijd van de vergunningen te verhogen van drie naar tien jaar. Dat is het uitgangspunt van het raadsvoorstel dat op 9 maart geagendeerd staat.

Vraag 3
In die brainstormsessie bleek er een meerderheid van de raad tegen uitbreiding van het aantal vergunningen. Beschouwt het college dat als kader voor nadere uitwerking van het beleid of acht het college zich vrij om toch met andere voorstellen te komen (graag beargumenteerd antwoord)?

Beantwoording vraag 3
Zie antwoord vraag twee.

Vraag 4
Wanneer moeten de huidige twee vergunningen voor speelautomatenhallen opnieuw worden aanbesteed? Graag aangeven wie de huidige houders zijn respectievelijk.

Beantwoording vraag 4
Gelet op de doorlooptijd van de verdeelprocedure voor schaarse vergunning verlening, zal de verdeelprocedure voor de thans aan Gran Casino verleende vergunning medio 2021 beginnen. De procedure ten aanzien van de aan Fair Play verleende vergunning zal begin 2022 aanvangen.
De vergunning van Gran Casino, gelegen aan het Larserplein loopt tot 18 april 2022.
De vergunning van Fair Play, gelegen aan de Tjalk loopt tot 17 september 2022.

Vraag 5
Hoe lang duurt zo'n aanbestedingsproces ongeveer?

Beantwoording vraag 5
De gunningsprocedure bedraagt ongeveer 6 maanden.

Vraag 6
In mei 2019 werd bekend dat Focus Retail Development een bioscoop ging bouwen in Lelystad. Is dit als voorwaarde gesteld voor het door hen ontwikkelen van woningbouw in het theaterkwartier?

Beantwoording vraag 6
In de overeenkomst met Focus is nadrukkelijk aangegeven dat het voor de Gemeente van essentieel belang is dat er een bioscoop komt in het Theaterkwartier. De woningbouw is hieraan gekoppeld. Indien Focus geen bioscoopexploitant had gevonden, dan had de Gemeente de overeenkomst ontbonden.

Vraag 7
In juli 2020 werd bekend dat Kok Experience de exploitant werd van de bioscoop. Is dit een overeenkomst tussen Focus en Kok of is de gemeente hierin ook een partij?

Beantwoording vraag 7
Begin 2020 heeft Focus met Kok een overeenkomst gesloten. Tegelijkertijd heeft de Gemeente met Focus een aanvullende overeenkomst gesloten om de bouwkavel t.b.v. de bioscoop eerder te leveren dan gepland. De gemeente heeft nooit een overeenkomst met Kok gesloten.

Vraag 8
Welke overeenkomsten met Focus en Kok zijn er?

Beantwoording vraag 8
De gemeente heeft uitsluitend met Focus 3 contracten gesloten. Een overeenkomst uit 2019 betreffende de gehele ontwikkeling. Een overeenkomst begin 2020 inzake de verkoop van de bioscoopplot aan Focus. Een overeenkomst medio 2020 inzake het woningbouwprogramma op basis van het voorlopig ontwerp. De gemeente heeft geen overeenkomsten met Kok.

Vraag 9
Welke partij is uiteindelijk verantwoordelijk dat de bioscoop zoals aangekondigd in mei 2019 er ook daadwerkelijk komt?

Beantwoording vraag 9
Focus Urban Developement B.V.

Vraag 10
In antwoord op schriftelijke vragen van de VVD (beantwoord 15-12-2020 ref. U20-119777) geeft het college aan dat de ondernemer de ambitie heeft een casino te (laten)exploiteren.
Op welke momenten is hierover met Focus en/of Kok gesproken? Graag alle momenten benoemen.

Beantwoording vraag 10
Tijdens diverse projectteam vergaderingen tussen Focus Retail Development en gemeente is dit ter sprake gekomen. Hierbij is altijd de kanttekening gemaakt zoals ook opgenomen in de koop- en ontwikkelovereenkomst dat er een schaarse vergunning nodig is.

Vraag 11
Heeft Focus en/of Kok op enig moment aangegeven dat de haalbaarheid van de bioscoop mede afhangt van het realiseren van een casino? Zo ja, wanneer?

Beantwoording vraag 11
De nadrukkelijke wens is door Focus kenbaar gemaakt tijdens de contractonderhandelingen, maar de gemeente kon hier niets mee omdat het stelsel van de schaarse vergunning geen onderdeel uit maakt van het contract en de afspraken die de gemeente kan maken met een ontwikkelaar. Dit is namelijk in strijd met rechtelijke uitspraken.

Vraag 12
Is het realiseren van de bioscoop ook haalbaar zonder casino? Zo ja, waar baseert het college dat op? Zo nee, wanneer wist het college dit?

Beantwoording vraag 12
Het betreft een vraag voor Kok. De gemeente heeft de grond verkocht en Kok is op de hoogte van het stelsel van schaarse vergunningen.

Vraag 13
Is de ambitie van de ondernemer (mede) de aanleiding geweest om de herijking van het speelhallenbeleid te agenderen?

Beantwoording vraag 13
Nee, reeds in het collegebesluit van 17 oktober 2017 is de beleidsregel ‘vergunningverlening speelautomatenhallen Lelystad 2017’ vastgesteld. In dat VB is aangegeven dat beleid en regelgeving geactualiseerd moeten zijn vóór afloop van de nu verleende vergunningen. Onder andere moeten de bepalingen van de Algemene plaatselijke verordening worden geactualiseerd (deze bepalingen zijn zo’n 20 jaar oud) en in overeenstemming worden gebracht met voornoemde beleidsregel. Actualisering van de APV vindt plaats nadat er duidelijkheid is over het speelautomatenhallenbeleid.

Vraag 14
Zou het kunnen toevoegen van een 3e schaarse vergunning voor een gokhal kunnen leiden tot schadeclaims van derde partijen? Bijv. hen die eerder een aanbesteding verloren?

Beantwoording vraag 14
Tegen een besluit van de raad om een extra speelautomatenhal toe te staan in de Algemene plaatselijke verordening zijn geen formele verzetsmogelijkheden. Het toestaan van een derde speelautomatenhal houdt in dat er een nieuwe gunningsprocedure wordt gestart waarbij alle potentiële aanvragers kunnen meedingen aan het verkrijgen van de vergunning. Het risico op een schadeclaim wordt daardoor als klein ingeschat. Wel kunnen verliezende partijen bezwaar- en beroep aantekenen tegen de nieuw verleende vergunning.

Vraag 15
In het bestemmingsplan Theaterkwartier is een casino bij de bioscoop mogelijk gemaakt. Tegelijkertijd zijn er maar twee vergunningen, die op bepaalde locaties worden ingevuld die ook bestemmingsplan-technisch geregeld zijn. Wat betekent het opnieuw aanbesteden van die vergunningen voor beide al ingevulde locaties, mocht er een elders terecht komen. Leidt dat tot schadeclaims van betrokken partijen?

Beantwoording vraag 15
Bij de vergunninghouders is bekend, dat de aan hen verleende vergunningen een doorlooptijd hebben zoals genoemd in het antwoord op vraag 4 en zij met eventuele andere/nieuwe gegadigden dienen mee te doen aan de verdeelprocedure voor een nieuwe vergunning van hun aflopende vergunning.

Vraag 16
Klopt het dat indien KOK een aanbesteding voor een schaarse vergunning zou winnen, er op dit moment hen niets in de weg staat een casino te realiseren en exploiteren in het theaterkwartier?

Beantwoording vraag 16
Ja, dat klopt

Vraag 17
Zijn de in de discussie nota Ad D. “Wijze van gunning” genoemde criteria de enige bepalende criteria om aanbesteding voor een schaarse speelhal-vergunning te winnen? M.a.w. de punten worden puur toegekend op basis van openbare orde, aanpak verslaving en maatregelen rond de woon- en leefsituatie? Andere variabelen spelen geen rol?

Beantwoording vraag 17
De procedure die gevolgd wordt, staat vermeld in de beleidsregel ‘vergunningverlening speelautomatenhallen Lelystad 2017’.
De vergunningaanvragen worden eerst getoetst aan de indieningsvereisten van de Algemene plaatselijke verordening. Ontvankelijke aanvragen doen mee aan de gunningsprocedure. In deze gunningsprocedure wordt er inderdaad getoetst aan de onderdelen die u noemt in uw vraag.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in de beleidsregel een passage is opgenomen met betrekking tot planologische inpassing van de winnende aanvrager. Deze luidt als volgt : ‘Indien een gerede kans bestaat dat de functiewijziging op de locatie planologisch ingepast kan worden, aan het college gevraagd wordt een besluit te nemen waarin zij de principe-bereidheid uitspreekt om een procedure tot vrijstelling voor de locatie van de winnende aanvrager te starten.’
Verder wordt bij de winnende partij ook nog een Bibob procedure gestart.

Vraag 18
De Agora heeft (vanuit hun bedrijfsvoering logisch) besloten om per 1 maart te stoppen met de bioscoopfunctie. Dat betekent dat de stad in ieder geval het komende jaar verstoken is van die functie (behoudens het filmhuis). Heeft het college nog pogingen ondernomen (bv via extra steunmaatregelen, al dan niet vanuit Coronamiddelen voor cultuur) om de Agora ertoe te bewegen langer door te gaan met filmvertoningen? Zo ja wat is er gebeurd?

Beantwoording vraag 18
De keuze om te stoppen met de bioscoopfunctie is een autonome beslissing geweest van de stichting Agora. Deze keuze is in het najaar van 2020 door het bestuur van de stichting genomen in het kader van de reorganisatie die de stichting in 2020 heeft doorgevoerd en in 2021 wordt geeffectueerd. Het besluit is door het Agorabestuur op dat moment genomen op grond van de volgende overwegingen:

- De verwachting dat op grond van de continuering van de Covid-19 maatregelen het niet of slechts in beperkte mate mogelijk zou zijn om in het eerste half jaar van 2021 bioscoopfilms te programmeren. Bij een aanzienlijke beperking van het aantal bezoekers is filmvertoning verliesgevend.
- De verwachting dat in de 2e helft van 2021 de nieuwe commerciële bioscoop open zou gaan en Agora haar bioscoopfunctie vanaf dat moment definitief zou beëindigen.
- In het kader van verantwoord personeelsbeleid tijdig de wettige ontslagprocedure moet worden gevolgd.

De gemeente heeft op grond van de volgende redenen niet overwogen om het bestuur van de stichting Agora ertoe te bewegen om de filmvertoningen tijdelijk te continueren:

- De argumenten van de Agora en de geplande ontwikkeling van het theaterkwartier is het college van mening dat de Agora daarmede een verantwoorde keuze heeft gemaakt.
- De vertoning van bioscoopfilms in het theater was een eigen initiatief van de stichting Agora. De Agora is hiervoor nooit subsidie verleend door het college.
- Het exploiteren van een bioscoop die mainstream films vertoont is een economische activiteit in de zin van het staatssteunrecht. Indien de gemeenten zou overwegen om (tijdelijk)

financiële steun te verlenen voor de exploitatie van zo een bioscoopfunctie kan dit alleen binnen de kaders van het staatssteunrecht. Er is een reële kans dat dit alleen geoorloofd is indien dit na melding wordt goedgekeurd door de Europese commissie. Dit is een complexe en langdurige procedure, waarbij de kans groot is dat dit wordt afgewezen omdat de Agora niet de enige exploitant is die met deze problematiek te maken heeft. Daarnaast mag steun pas na goedkeuring door de Europese Commissie (een proces dat maanden kan duren) verleend worden. De kans is groot dat dan al een nieuwe bioscoop gerealiseerd is.